

Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului

Membră a Consiliului Economic și Social
Membră a CIMCUS - World Alliance for Citizen Participation
Membră a Agenției **Uniunii Europene** pentru Drepturi Fundamentale
Membră ALDA - partener strategic al Consiliului Europei și al Comisiei Europene

Nr. 277/07.12.2020

CĂTRE: AVOCATUL POPORULUI

În atenția: - Doamnei Ecaterina MIREA – adjunct al Avocatului Poporului
- Doamnei Andreea Elena BĂICOIANU - șef Birou analiză acte normative, relații externe și comunicare

Subscrisa **FUNDAȚIA PENTRU APĂRAREA CETĂȚENILOR ÎMPOTRIVA ABUZURILOR STATULUI**, persoană juridică română, cu sediul în București, Șos. Ghe. Ionescu Sisești nr. 70E, sector 1, cod fiscal [REDACTED] organizație non-guvernamentală, non-profit și apolitică, reprezentată de [REDACTED], în temeiul dispozițiilor Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public,

Vă solicităm să ne comunicați datele existente la nivelul instituției dvs. cu privire la situația infectărilor cu COVID -19 în rândul persoanelor private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor, de la începutul pandemiei și până în prezent, precum și măsurile luate de autorități în vederea limitării propagării epidemiei COVID-19 în rândul populației carcerale,

Piața Presei Libere nr. 1, Corp B2, et. 3, cam 318-319, Sector 1, București
Tel.: 021.335.45.05/021.335.01.48 **Fax:** 021.335.01.48 **E-mail:** office@facias.ro **Web:** www.facias.ro

Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului

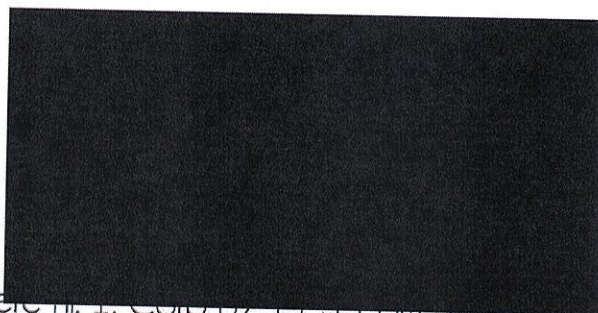
Membră a Consiliului Economic și Social
Membră a CIVICUS - World Alliance for Citizen Participation
Membră a Agenției Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale
Membră ALDA - partener strategic al Consiliului Europei și al Comisiei Europene

inclusiv prin prisma constatărilor directe rezultate în urma activităților de monitorizare derulate de instituția dvs. în penitenciarele din rețeaua ANP.

Totodată, vă rugăm să ne comunicați care sunt recomandările instituției dvs. pentru transpunerea de către statul roman a **Rezoluției Parlamentului European din 13 noiembrie 2020 referitoare la impactul măsurilor privind COVID-19 asupra democrației, statului de drept și drepturilor fundamentale (2020/2790(RSP))** în ceea ce privește *protejarea drepturilor și sănătatea tuturor persoanelor din penitenciare, în special dreptul la asistență medicală, dreptul de a avea vizitatori, dreptul la a petrece timp în aer liber și la activități educaționale, profesionale sau recreative*, precum și a **Avizului Subcomitetului pentru Prevenirea Torturii către statele părți și Mecanismele Naționale de Prevenire, cu privire la pandemia de Coronavirus** (adoptat la 25 martie 2020).

Relațiile solicitate urmează a fi comunicate la adresa de e-mail: office@facias.ro.

Cu deosebită considerație,

Piața Presei Libere nr. 1, Corp D2, Et. 3, Cam. 316-317, Sector 1, București
Tel.: 021.335.45.05/021.335.01.48 **Fax:** 021.335.01.48 **E-mail:** office@facias.ro **Web:** www.facias.ro

Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului

Membră a Consiliului Economic și Social
Membră a CIVICUS - World Alliance for Citizen Participation
Membră a Agenției **Uniunii Europene** pentru Drepturi Fundamentale
Membră ALDA - partener strategic al **Consiliu ui Europei** și al **Comisiei Europene**

Nr. [REDACTED]

Către: Administrația Națională a Penitenciarelor

În atenția Domnului Director General Tiberiu Firinel Ungureanu

Stimate Domnule Director,

Subscrisa **FUNDAȚIA PENTRU APĂRAREA CETĂȚENILOR ÎMPOTRIVA ABUZURILOR STATULUI**, persoană juridică română, cu sediul în București, Șos. Ghe. Ionescu Sisești nr. 70E, sector 1, cod fiscal [REDACTED], organizație non-guvernamentală, non-profit și apolitică, reprezentată [REDACTED], în temeiul dispozițiilor Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, vă solicităm să ne comunicați următoarele:

- numărul persoanelor private de libertate care au fost depistate pozitiv cu COVID-19 de la începutul pandemiei și până în prezent, numărul celor vindecate, respectiv al celor decedate;
- numărul angajaților ANP depistați pozitiv cu COVID-19 în aceeași perioadă;
- numărul total al persoanelor testate în cadrul ANP, cu precizarea distinctă a numărului persoanelor private de libertate și al personalului ANP;
- penitenciarele din rețeaua ANP în care au fost depistate pozitiv cu COVID-19 persoane private de libertate sau angajați ANP;
- spitalele din rețeaua ANP care asigura tratarea deținuților infectați cu COVID-19 și care este capacitatea acestora, cu precizarea numărului de paturi pentru terapie intensivă;

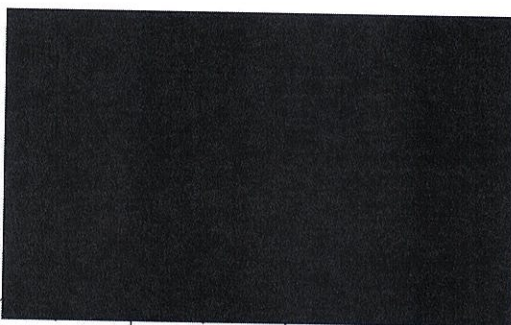
Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului

Membră a Consiliului Economic și Social
Membră a CIVICUS - World Alliance for Citizen Participation
Membră a Agenției **Uniunii Europene** pentru Drepturi Fundamentale
Membră ALDA - partener strategic al Consiliului Europei și al Comisiei Europene

- modalitățile în care au fost transpuse la nivelul ANP **Rezoluția Parlamentului European din 13 noiembrie 2020 referitoare la impactul măsurilor privind COVID-19 asupra democrației, statului de drept și drepturilor fundamentale (2020/2790(RSP))** - în ceea ce privește *protejarea drepturilor și sănătatea tuturor persoanelor din penitenciare, în special dreptul la asistență medicală, dreptul de a avea vizitatori, dreptul la a petrece timp în aer liber și la activități educaționale, profesionale sau recreative*, precum și recomandările cuprinse în **Avizul Subcomitetului pentru Prevenirea Torturii către statele părți și Mecanismele Naționale de Prevenire, cu privire la pandemia de Coronavirus** (adoptat la 25 martie 2020);
- măsurile concrete luate de către ANP în vederea limitării propagării epidemiei COVID-19 în rândul populației carcerale;
- numărul persoanelor private de libertate care, la acest moment, execută pedeapsa în regim deschis, respectiv semideschis.

Totodată, vă solicităm să ne comunicați Deciziile directorului general al ANP nr. 446/14.05.2020 și nr. 450/18.05.2020.

Relațiile solicitate urmează a fi comunicate la adresa de e-mail: office@facias.ro.

Piața Presei Libere, Sector 1, București
Tel.: 021.335.45.05/021.335.01.48 Fax: 021.335.01.48 E-mail: office@facias.ro Web: www.facias.ro

Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului

Membră a Consiliului Economic și Social de pe lângă Guvernul României

Membră a CIVICUS - World Alliance for Citizen Participation

Membră a Agenției Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale

Membră ALDA - partener strategic al Consiliului Europei și al Comisiei Europene

Nr. 94/24.03.2020

CĂTRE:

GUVERNUL ROMÂNIEI

COMITETUL NAȚIONAL PENTRU SITUAȚII SPECIALE DE URGENȚĂ

În atenția dlui Marcel Ion VELA – MINISTRUL AFACERILOR INTERNE

Subscrisa **FUNDAȚIA PENTRU APĂRAREA CETĂȚENILOR ÎMPOTRIVA ABUZURILOR STATULUI**, persoană juridică română, cu sediul în Româna, București, Str. Piața Presei Libere nr.1, corp B2, etaj 3, cam. 318-319, sector 1, organizație non-guvernamentală, non-profit și apolitică, reprezentată de [REDACTED] vă supunem atenției situația persoanelor private de libertate aflate sub incidența prevederilor art. 47 din Anexa nr. 1 a Decretului nr. 196 din 16 martie 2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României.

1. În contextul actual, când România se confruntă cu epidemia de coronavirus SARS-CoV-2 iar prin Decretul nr. 195 din 16 martie 2020 a fost instituită starea de urgență, **măsurile excepționale impuse**, inclusiv în domeniul justiției (Anexa nr.1, Capitolul V), au **restrâns considerabil exercițiul unor drepturi ale persoanelor aflate în executarea pedepselor și măsurilor privative de libertate** (art. 47).

În concret, potrivit art. 47: „(1) *În executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate, exercitarea dreptului de a primi vizite, exercitarea dreptului la vizită intimă, exercitarea dreptului de a primi bunuri prin sectorul vizită, cât și recompensele constând în permisiunea de ieșire din penitenciar se suspendă.* (s.n.).

facias

Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului

Membră a Consiliului Economic și Social de pe lângă Guvernul României

Membră a CIVICUS - World Alliance for Citizen Participation

Membră a Agenției Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale

Membră ALDA - partener strategic al Consiliului Europei și al Comisiei Europene

(2) Pentru menținerea legăturii cu mediul suport se majorează durata și numărul de convorbiri pentru persoanele condamnate aflate în regimul de maximă siguranță, la maximum 45 de minute pe zi, iar pentru persoanele condamnate aflate în regim închis, semideschis, deschis, regim provizoriu sau pentru cei care nu au regimul stabilit, la maximum 75 de minute pe zi. Dreptul deținuților la convorbiri on-line, indiferent de situația disciplinară și periodicitatea legăturii cu familia, se suplimentează corespunzător numărului de vizite la care au dreptul conform regimului de executare.

(3) Persoanele condamnate clasificate în regimul semideschis și deschis pot executa pedeapsa în camere de deținere permanent închise și asigurate”.

2. Din examinarea textului normativ în discuție, văzând și **Ghidul practic de măsuri** elaborat de Ministerul Justiției, se poate observa că **suspendarea temporară**, pe durata stării de urgență, a **exercițiului principalelor drepturi și recompense** prin care se realizează în concret respectarea dreptului la viața privată și de familie al persoanelor private de libertate, a fost motivată de necesitatea împiedicării interacțiunii interpersonale cu persoane din exteriorul locului de deținere, pentru a nu favoriza apariția și răspândirea infecțiilor cu coronavirusul SARS-CoV-2 în interiorul sistemului penitenciar, apreciindu-se că „limitarea exercițiului unor drepturi și recompense are un rol protectiv față de persoanele condamnate (aprox. 20.000 persoane), față de familiile și aparținătorii acestor persoane, față de angajații locurilor de deținere (aprox. 12.000 persoane), respectiv față de comunitate în ansamblu”.

Totodată, actul normativ menționat a limitat substanțial libertatea de mișcare în interiorul locurilor de deținere a persoanelor condamnate, clasificate în regimul semideschis sau închis, care astfel vor fi ținute închise permanent în camerele de deținere, la fel ca cele din regimul de maximă siguranță sau închis, ceea ce este de natură a crea o stare de tensiune suplimentară.

Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului

Membră a Consiliului Economic și Social de pe lângă Guvernul României
Membră a CIVICUS - World Alliance for Citizen Participation
Membră a Agenției Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale
Membră ALDA - partener strategic al Consiliului Europei și al Comisiei Europene

3. Fără a pune în discuție rațiunea și scopul pentru care aceste măsuri au fost instituite, înțelegând importanța și necesitatea lor, precum și dezideratul ocrotirii dreptului la viață și sănătate al oricărei persoane, indiferent de statutul ei la un moment dat, dar subliniind totodată că limitările exercițiului acestor drepturi nu trebuie să afecteze substanța lor, **apreciem că soluțiile oferite în „compensare”** (extinderea exercițiului dreptului la convorbiri telefonice și al comunicări on-line) **trebuie să fie proporționale cu aceste limitări substanțiale și de natură a reprezenta o alternativă efectivă, iar nu iluzorie, pentru realizarea scopului declarat, acela de a „a favoriza relația cu familia și aparținătorii, pentru perioada stării de urgență”, precum și „în vederea promovării unei legături constante și a creșterii șanselor de îmbunătățire a relațiilor cu aparținătorii, rude, prieteni” – „element esențial pentru reușita componentei de reintegrare socială”.**

Or, suplimentarea duratei convorbirilor telefonice pe care le pot efectua zilnic persoanele condamnate nu este o soluție viabilă la acest moment, caracterizat prin restricții financiare pentru majoritatea cetățenilor din România (printre care și mulți dintre aparținătorii persoanelor condamnate), raportat și la condițiile concrete existente în prezent în penitenciarele din România, unde se practică tarife exorbitante la serviciile de telefonie la care au acces deținuții.

4. Pentru ca aspectul este mai puțin cunoscut, înțelegem să prezentăm succint modalitatea în care se materializează „dreptul la convorbiri telefonice” al persoanelor condamnate aflate în custodia ANP.

Astfel, **convorbirile telefonice pot fi inițiate doar de către persoanele condamnate, de la telefoanele instalate în interiorul locurilor de detenție (în camerele de deținere, holuri sau curți de plimbare), neputând fi primite apeluri de la familie.**

facias

Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului

Membră a Consiliului Economic și Social de pe lângă **Guvernul României**

Membră a CIVICUS - World Alliance for Citizen Participation

Membră a Agenției **Uniunii Europene** pentru Drepturi Fundamentale

Membră ALDA - partener strategic al Consiliului Europei și al Comisiei Europene

Prestatorii acestor servicii de telefonie sunt, în principal, SC PAYTEL SRL și SC BVFON SRL, societăți comerciale care practică tarife exorbitante, de **0,60 lei/minut** în rețeaua mobilă și **0,20 lei/minut** în rețeaua fixă, preturile pentru apeluri în străinătate (unde se află mulți dintre membri de familie ai deținuților) fiind evident mult mai mari, diferențiate în funcție de țara de destinație. Se ajungea astfel, ca pentru 60 minute zilnic, cât era durata permisă anterior decretării stării de urgență, costul zilnic să fie de 36 lei pentru apeluri în rețeaua mobilă, respectiv **1080 lei lunar** (12 lei/zi pentru apeluri în rețeaua fixă, respectiv **360 lei lunar**), în prezent, pentru a beneficia de suplimentarea oferită „în compensare”, persoanele condamnate trebuind să aloce zilnic 45/15 lei, respectiv **1350 lei /450 lei lunar**.

Deși la art. 4 din *Decizia nr. 383/2018 pentru modificarea și completarea Procedurii de selecție a operatorilor serviciilor de telefonie necesare exercitării dreptului deținuților la convorbiri telefonice, categoriile de servicii de telefonie și condițiile de furnizare a acestora, aprobată prin Decizia directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 463/2017* se menționează că **tarifele practicate în penitenciare nu trebuie să depășească media tarifelor de telefonie la cartele prepay ale principalilor operatori naționali de telefonie** (fiind totodată de notorietate că o cartelă prepay cu trafic nelimitat în rețelele naționale fixe și mobile costa cca. **5 Euro/lunar**), **tarifele menționate sunt practicate și menținute de mai mulți ani, prin prelungirea contractelor, sub pretextul că nu au existat alți operatori care să îndeplinească condițiile din caietul de sarcini !**

5. Și în ceea ce privește **suplimentarea numărului comunicărilor on-line**, trebuie subliniat că nici această măsură nu poate să asigure o „compensare” reală a limitării dreptului de a avea legături personale directe cu familia sau cunoscuții, întrucât, deși nu presupune costuri financiare din partea deținutului, realizarea comunicării este supusă unor multiple condiționări generate, *pe de o parte*, de lipsa suportului tehnic la persoanele din exterior iar, *pe de altă parte*, de formalismul inerent planificării acestui gen de comunicare datorită birocrăției existente la nivelul penitenciarelor din România, precum și de capacitatea redusă a ANP, la acest moment, de

Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului

Membră a Consiliului Economic și Social de pe lângă Guvernul României
Membră a CIVICUS - World Alliance for Citizen Participation
Membră a Agenției Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale
Membră ALDA - partener strategic al Consiliului Europei și al Comisiei Europene

a satisface un număr mare de comunicații de acest gen.

6. Pe de altă parte, se impune a fi subliniat că **SCOPUL principal** pentru care a fost instituită măsura suplimentării convorbirilor telefonice și a comunicațiilor on – line a fost, pe lângă cel declarat - de promovare a unei legături constante și a creșterii șanselor de îmbunătățire a relațiilor cu aparținătorii, rude, prieteni -, acela de a se asigura „un climat corespunzător și o stare de spirit optimă”, căci este evident că, în condițiile în care există temerea dată de pericolul infectării, activitățile lucrative sau educațional - recreative sunt restricționate iar majoritatea drepturilor sunt suspendate, STAREA DE SPIRIT A PERSOANELOR CONDAMNATE NU POATE FI UNA PREA BUNĂ.

Că este așa, o demonstrează cu evidență recentul protest de la Penitenciarul Satu Mare, soldat cu decesul a 3 deținuți și vătămarea corporală a altora pe fondul incendierii voluntare a unei celule de detenție ca urmare a restricționării drepturilor și recompenselor prin Decretul nr. 195/2020.

Or, acest protest a avut loc la scurt timp de la instituirea măsurii suspendării exercitării dreptului de a primi vizite și bunuri, a dreptului la vizită intimă, precum și a recompenselor constând în permisiunea de ieșire din penitenciar, fiind foarte probabil ca, pe măsură ce starea de urgență se prelungește, acest gen de proteste să se extindă la nivelul mai multor penitenciare și să crească în intensitate sau să capete și alte forme de manifestare, în raport de imposibilitatea din punct de vedere financiar de a contacta telefonic și a afla astfel vești despre persoanele apropiate ori de perspectiva sumbră de a nu putea „beneficia” de „recompensa” de a participa la înmormântarea acestora în caz de deces, în condițiile reglementării actuale (art. 99 alin. 1 lit. e din Legea nr. 254/2013).

Față de cele expuse, apreciem că, pentru a limita pe cât posibil riscul unor asemenea manifestări de nedorit pentru siguranța penitenciarelor, dar și pentru a asigura persoanelor condamnate o alternativă efectivă, umanistă, proporțională cu limitarea

facias

Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului

Membră a Consiliului Economic și Social de pe lângă Guvernul României

Membră a CIVICUS - World Alliance for Citizen Participation

Membră a Agenției Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale

Membră ALDA - partener strategic al Consiliului Europei și al Comisiei Europene

dreptului la viață privată și de familie, prevăzut de art. 8 din Convenție (chiar în condițiile în care derogarea de la aplicarea acesteia a fost activată), se impune ca, având în vedere și criteriul prevăzut la art. 4 alin. 3 lit e din Decretul nr. 195/2020, SĂ DISPUNEȚI, cu titlu de măsură de urgență, REDUCEREA/PLAFONAREA TARIFELOR DE TELEFONIE practicate în locurile de detenție din România, ori ASIGURAREA UNUI NUMĂR LIMITAT DE MINUTE ZILNIC/SĂPTĂMÂNAL, CU TITLU GRATUIT, pentru ca persoanele condamnate să-și poată contacta familiile sau persoanele de care sunt legate afectiv.

7. Nu în ultimul rând, posibilitatea plafonării prețurilor la alimentele de strictă necesitate și la serviciile de utilitate publică, prevăzută la art. 15 al Anexei nr. 1 la decret, ar trebui aplicată în mod nediscriminatoriu și persoanelor private de libertate. Aceasta mai ales în condițiile în care este de notorietate că magazinele din incinta penitenciarelor practică oficial adaosuri comerciale cuprinse între 0 și 300% (potrivit unor susțineri din media și de 700%), iar prin suspendarea exercitării dreptului de a primi bunuri prin sectorul vizită – printre care și alimente –, a scăzut dramatic posibilitatea persoanelor condamnate de a beneficia de o hrană decentă (căci, în mod evident, cea asigurată de ANP în limita valorică de 3-5 lei/zilnic a normei de hrană, nu poate fi caracterizată ca atare).

Si în ceea ce privește prețurile produselor comercializate de magazinele din incinta penitenciarelor se impune observația că, teoretic, potrivit art. 151 alin. 3 din HG nr. 157/2016, acestea ar trebui să reprezinte media celor practicate de magazinele similare de pe piața locală, dar acesta este un deziderat inaplicabil în practică, deși atât ANP cât și ANPC au atribuții de a constata aceste practici și de a le sancționa.

Pentru aceste motive, în vederea realizării unei compensări reale a suspendării exercițiului de a primi bunuri prin sectorul vizită, solicităm instituirea, cu titlu de măsură de urgență, a plafonării prețurilor la alimentele și produsele igienico-sanitare de bază, practicate de magazinele din incinta penitenciarelor, prin stabilirea adaosului comercial la un procent care să asigure recuperarea cheltuielilor și asigurarea plății salariilor, a taxelor și

Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului

Membră a Consiliului Economic și Social de pe lângă Guvernul României

Membră a CIVICUS - World Alliance for Citizen Participation

Membră a Agenției Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale

Membră ALDA - partener strategic al Consiliului Europei și al Comisiei Europene

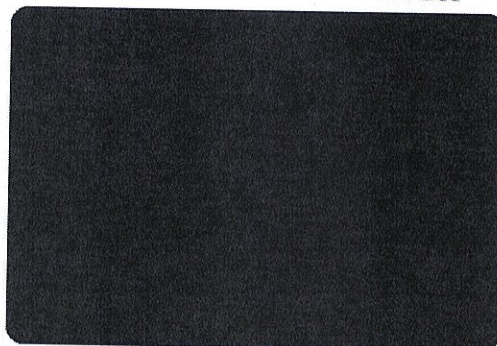
impozitelor datorate statului, *corelativ* cu reducerea/scutirea de chiria deloc mică ce este percepută de către ANP.

Menționăm că prin activitatea sa, în calitate de membru de drept al Agenției Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale, membru al World Alliance for Citizen Participation și al Asociației ALDA, membru cu calitate de vot în cadrul CIVICUS și în calitate de parteneri ai Avocatului Poporului în cadrul Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, în acord cu prevederile statutului său, FACIAS acționează în vederea promovării drepturilor cetățenești și veghează asupra respectării acestora în relația cu Statul Român, aceasta fiind și finalitatea prezentului demers.

Cu deosebită considerație,

FUNDAȚIA PENTRU APĂRAREA CETĂȚENILOR

ÎMPOTRIVA ABUZURILOR STATULUI

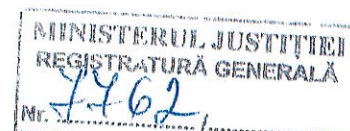
Fundația pentru Apărarea Cetățenilor împotriva Abuzurilor Statului

Membră a Consiliului Economic și Social de pe lângă Guvernul României
Membră a CIVICUS - World Alliance for Citizen Participation
Membră a Agenției Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale
Membră ALDA - partener strategic al Consiliului Europei și al Comisiei Europene

Nr. 09/27.01.2020

Către: MINISTERUL JUSTIȚIEI

În atenția: Domnului Ministru Predoiu Cătălin

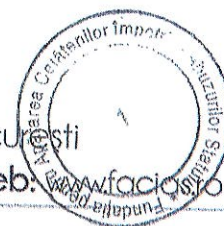
27. IAN. 2020

Stimate Domnule Ministru,

Subscrisa **FUNDAȚIA PENTRU APĂRAREA CETĂȚENILOR ÎMPOTRIVA ABUZURILOR STATULUI**, persoană juridică română, cu sediul în București, Str. Piața Presei Libere nr. 1, corp B2, etaj 3, cam. 318-319, sector 1, cod fiscal [redacted], organizație non-guvernamentală, non-profit și apolitică, reprezentată de [redacted],

Având în vedere adoptarea proiectului de abrogare a Legii nr. 169/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, de modificare și de completare a Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal, de modificare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, **readucem în atenția dumneavoastră următoarele aspecte:**

Piața Presei Libere nr. 1, Corp B2, et. 3, cam 318-319, Sector 1, București
Tel.: 021.335.45.05/021.335.01.48 Fax: 021.335.01.48 E-mail: office@facias.ro Web: www.facias.ro

1/6

facias

Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului

Membră a Consiliului Economic și Social de pe lângă **Guvernul României**

Membră a CMICUS - World Alliance for Citizen Participation

Membră a Agenției **Uniunii Europene** pentru Drepturi Fundamentale

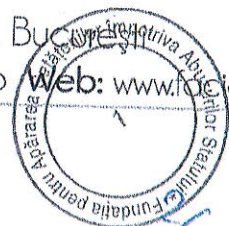
Membră ALDA - partener strategic al **Consiliului Europei** și al **Comisiei Europene**

- Ca urmare a faptului că, în anul 2017, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a impus României prin **hotărârea pilot**, obligativitatea implementării de urgență a unui plan de măsuri pentru reducerea supraaglomerării din penitenciare, ca urmare a încălcării art. 3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, care interzice tratamentele inumane sau degradante precum și pentru îmbunătățirea condițiilor de detenție, **România a instituit prin Legea nr. 169/2017 mecanismul compensatoriu.**
- Acum, ne aflăm în situația în care singura măsură concretă adoptată de către Statul Român până în prezent este abrogată și, pe lângă faptul că acest lucru reprezintă o încălcare majoră a drepturilor și libertăților fundamentale a persoanelor ce execută pedepse privative de libertate, *cauzele pentru care România a primit nenumeroase condamnări la CEDO sunt departe de a fi rezolvate.*

La momentul adoptării Legii nr. 169/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, s-a urmărit ca persoanele private de libertate, cazute în condiții necorespunzătoare, să primească o COMPENSAȚIE pentru fiecare 30 de zile executate în astfel de condiții, sub forma a 6 zile lunar, care se adăugau zilelor efectiv executate.

În ultimii 2 ani, mai exact de la intrarea în vigoare a legii care acum este abrogată, au fost eliberați aproximativ 20.000 de deținuți, neputându-se însă susține, așa cum în mod eronat s-a vehiculat, că legea recursului compensatoriu a influențat *în mod decisiv* punerea în libertate a acestora, întrucât, în realitate, efectele aplicării legii menționate au constat doar în reducerea duratei pedepsei considerată ca executată, cu consecința analizării mai devreme a propunerii de liberare condiționată.

Piața Presei Libere nr. 1, Corp B2, et. 3, cam 318-319, Sector 1, București
Tel.: 021.335.45.05/021.335.01.48 Fax: 021.335.01.48 E-mail: office@facias.ro Web: www.facias.ro

facias

Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului

Membră a Consiliului Economic și Social de pe lângă **Guvernul României**
Membră a CIVICUS - World Alliance for Citizen Participation
Membră a Agenției **Uniunii Europene** pentru Drepturi Fundamentale
Membră ALDA - partener strategic al **Consiliului Europei** și al **Comisiei Europene**

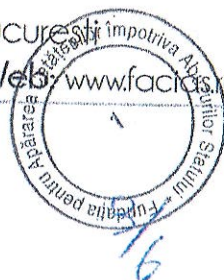
Examinând comparativ datele oficiale privind situația liberărilor condiționate în perioada 2014-2017, inclusiv (pag. 19 din Raportul de activitate pe anul 2018 al ANP), se poate observa *ca numărul acestora nu a fost disproporționat de mare în anul 2017* (finele acestui an fiind considerat momentul de vârf sub aspectul numărului propunerilor de liberare condiționată ce au fost analizate ca urmare imediată a aplicării legii începând cu 19.10.2017), în acest an fiind *analizată* situația unui nr. de 23 969 deținuți față de 22 566 în 2014, 21.462 în 2015 și 20 028 în 2016. Totodată, nu lipsit de importanță este faptul că, în anul 2017, din cele 12 640 de propuneri ale comisiilor în sensul liberării condiționate, au fost admise doar 10 554, față de 11 392 din 12 406 în anul 2014, respectiv 10 920 din 11 351 în anul 2015, ceea ce înseamnă că, practic, *pentru mulți deținuți nu a existat în realitate niciun câștig ca urmare a recursului compensatoriu*.

Pe de altă parte, s-a vehiculat că mare parte dintre cei liberați condiționați ca urmare a aplicării recursului compensatoriu, au recidivat. În realitate, așa cum reiese din cifrele oficiale furnizate de ANP în Raportul de activitate pe anul 2018 (pag. 15), numărul recidiviștilor nu a fost mai mare în anul 2018 decât cu 0,1% față de 2017, respectiv cu 0,2% față de anul 2016, fiind totodată mai mic cu cca. 8-2 procente față de numărul recidiviștilor încarcerați în perioada 2008-2015.

Nu în ultimul rând, trebuie avut în vedere faptul că acești deținuți ar fi fost eliberați oricum, la îndeplinirea fracției prevăzută de lege, iar problema recidivei acestora nu se datorează în mod determinant recursului compensatoriu, ci a faptului că nu au fost create condițiile necesare pentru facilitarea reintegrării lor sociale, și implicit, pentru a-și putea îmbunătăți condițiile de viață în libertate.

În altă ordine de idei, în sistemul penitenciar, în ciuda „eliberărilor importante” din acești ani, gradul de supraaglomerare continuă să depășească capacitatea de deținere iar investițiile în modernizarea spațiilor existente sau în amenajarea altora noi sunt deocamdată lipsite de anvergura necesară pentru a se

Piața Presei Libere nr. 1, Corp B2, et. 3, cam 318-319, Sector 1, București
Tel.: 021.335.45.05/021.335.01.48 Fax: 021.335.01.48 E-mail: office@facias.ro Web: www.facias.ro

facias

Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului

Membră a Consiliului Economic și Social de pe lângă **Guvernul României**

Membră a CIVICUS - World Alliance for Citizen Participation

Membră a Agenției **Uniunii Europene** pentru Drepturi Fundamentale

Membră ALDA - partener strategic al **Consiliului Europei** și al **Comisiei Europene**

putea observa o îmbunătățire considerabilă. În acest sens sunt chiar datele oficiale furnizate de raportul de activitate s.s. menționat, potrivit cărora construcția celor 4 penitenciare noi nici măcar nu a fost începută iar, în anul 2018, **au fost create/modernizate doar 352 de locuri** (pag. 12), ceea ce este departe de a asigura cerințele CEDO. Totodată, nivelul investițiilor în obiecte de inventar pentru îmbunătățirea condițiilor de detenție a fost mică, de doar 2 078 268,78 lei în anul 2017 și 2 632 572,39 lei în anul 2018, la fel ca și sumele alocate lucrărilor de reparații curente (pag. 55). Chiar și așa, unele dintre aceste achiziții sunt inutile, un exemplu relevant în acest sens fiind situația de la Penitenciarul Târgșorul Nou unde, încă din anii 2016-2017, au fost cumpărate frigidere și mașini de spălat, care **nu au fost montate** în mare parte din clădirile unde se află locurile de detenție, **sub pretextul subdimensionării rețelei electrice** (în acest sens fiind relațiile furnizate de ANP și Penitenciarul Târgșorul Nou), deținutele spălându-și în continuare hainele ca în Evul Mediu și păstrându-și în fereastră alimentele cumpărate la preț de Bruxelles de la bufetele din incintă. (comparația aparține doamnei Raluca Prună, fost ministru al Justiției).

De asemenea, în continuare persistă probleme precum igiena deficitară din locurile de deținere sau blocul alimentar, grupuri sanitare dezafectate sau insuficiente pentru numărul de deținuți dintr-o cameră, lipsa cadrelor medicale, insuficiența sau lipsa locurilor de muncă, cu sau fără plată, lipsa activităților educaționale, etc.

Din păcate, toate acestea sunt **probleme reale, constatate în cadrul vizitelor de monitorizare realizate de către reprezentanții FACIAS în penitenciare**, în baza Protocolului de colaborare nr. 32/06.04.2016, încheiat între organizația noastră și Instituția Avocatul Poporului, pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale privind desfășurarea activității de prevenire a torturii în locuri de detenție.

Piața Presei Libere nr. 1, Corp B2, et. 3, cam 318-319, Sector 1, București
Tel.: 021.335.45.05/021.335.01.48 Fax: 021.335.01.48 E-mail: office@facias.ro Web: www.facias.ro

Fundația pentru Apărarea Cetățenilor împotriva Abuzurilor Statului

Membră a Consiliului Economic și Social de pe lângă Guvernul României
Membră a CIVICUS - World Alliance for Citizen Participation
Membră a Agenției Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale
Membră ALDA - partener strategic al Consiliului Europei și al Comisiei Europene

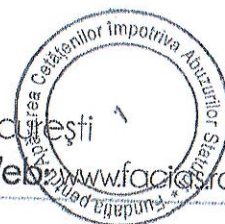
Practic, zecilor de mii de deținuți le sunt în continuare încălcate drepturi fundamentale, prevăzute de Constituția României și garantate prin legea privind executarea pedepselor, cum ar fi: dreptul la sănătate, dreptul la muncă, etc.

Situația este cu atât mai gravă cu cât, momentan, **nu au fost identificate alte alternative de compensare** pentru cei care execută pedepse privative de libertate, în condiții necorespunzătoare, fiind lipsiți de drepturile și libertățile fundamentale garantate oricărui cetățean român și la respectarea cărora instituțiile statului ar trebui să vegheze.

Considerăm că abrogarea legii mai sus menționate, creează o situație abuzivă, lipsind mii de oameni de o compensare și așa minoră a încălcării unor drepturi și libertăți fundamentale, astfel cum sunt garantate de Constituția României, oferind premisele unor noi condamnări ale României la CEDO. Sub acest ultim aspect, trebuie reamintit faptul că potrivit datelor oficiale, (pag. 8) numai în anul 2017, România a plătit suma de 2 296 451 lei iar, în anul 2018, suma de 3 232 001 lei - cu titlu de despăgubiri ca urmare a condamnărilor CEDO din anii anterior, aceste date fiind, totodată, de natură să prefigureze și dimensiunea unor viitoare despăgubiri în lipsa unor alternative la recursul compensatoriu ce a fost abrogat.

Totodată, menționăm că această lege a fost abrogată prin Ordonanță a Guvernului, *contrar votului exprimat la referendumul organizat pe teme de justiție la propunerea Președintelui României, unde cetățenii români au votat interzicerea adoptării de Ordonanțe de Guvern în domeniul infracțiunilor, pedepselor și organizării judiciare.*

Piața Presei Libere nr. 1, Corp B2, et. 3, cam 318-319, Sector 1, București
Tel.: 021.335.45.05/021.335.01.48 Fax: 021.335.01.48 E-mail: office@facias.ro Web: www.facias.ro

5/6

Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului

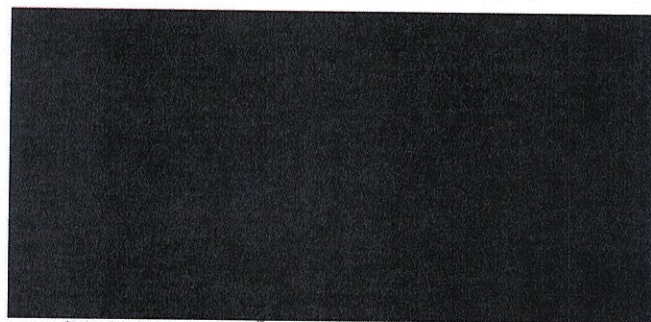
Membră a Consiliului Economic și Social de pe lângă **Guvernul României**
Membră a CIVICUS - World Alliance for Citizen Participation
Membră a Agenției **Uniunii Europene** pentru Drepturi Fundamentale
Membră ALDA - partener strategic al **Consiliului Europei** și al **Comisiei Europene**

Ca atare, în baza prevederilor Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, vă rugăm să ne comunicați care sunt soluțiile concrete pe care, e veți adopta pentru a nu mai perpetua astfel de abuzuri și încălcări ale drepturilor fundamentale și constituționale, de care orice cetățean român trebuie să beneficieze și asupra cărora Statul Român trebuie să vegheze.

De asemenea, vă rugăm să ne comunicați și dacă preconizați să luați măsuri în vederea angajării răspunderii civile delictuale față de cei care vor fi direct responsabili de condamnarea Statului Român la CEDO, ca urmare a plângerilor formulate de cetățenii români aflați în detenție, în condiții necorespunzătoare, în penitenciarele din România, și ale căror drepturi și interese au fost încălcate de abrogarea legii recursului compensatoriu.

Menționăm că prin activitatea sa, precum și prin calitatea de membru al CIVICUS (World Alliance for Citizen Participation), de membru de drept al FRA (Agenția Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale) și de membru al Consiliului Economic și Social de pe lângă Guvernul României, FACIAS veghează la respectarea drepturilor cetățenilor, în relația acestora cu Statul Român.

Cu deosebită considerație,

Piața Presei Libere nr. 1, Corp B2, et. 3, cam 318-319, Sector 1, București
Tel.: 021.335.45.05/021.335.01.48 Fax: 021.335.01.48 E-mail: office@facias.ro Web: www.facias.ro

6/6